

Lutherrózsza

A Tatai Evangélikus Egyházközség hírlevele, amely az információáramlást és a lelkeséget kívánja segíteni. Alapítva Urunk 1992. esztendejének adventjében. Kapják a gyülekezet tagjai, Tata vonzáskörzetének evangélikussága és az érdeklődők. Megjelenés: minden hónap első vasárnapján. Kiadó/Szerkesztő: **Franko Mátys** tatai evangélikus lelkész TEL./FAX: **34-588-065** Drótpostacím: **frankom962@gmail.com** Virtuális újságunk elérhetősége: **http://tata.lutheran.hu**

XXVIII. évfolyam

Hírlevél

2019. Pünkösd
június

És mondá az ember:

**Teremtsünk robotot a mi képünkre
és hasonlatosságunkra!**

**Lelketlenségről
a Lélek ünnepén**

A negyedik ipari forradalom napjait éljük éppen. Eleddig három nagy ipari forradalom (gőzgépek, szalagmunka, automatizáció) rázta meg a történelmet, és minden jel arra utal, hogy a negyediknek – Internet of Things (IoT), azaz a „dolgok internete” – a küszöbét már át is léptük. A következmények iránya már látható, de a társadalomra gyakorolt lehetséges hatásai még csak most körvonalazódnak.

De mi az a „dolgok internete”, az „IoT”? Igen leegyszerűsítve a robotok és gépek olyan rendszere, amit szenzorok és szoftverek kapcsolnak össze, és amelyek képesek adatgyűjtésre, majd azok egymás közötti cseréjére. A kapott adatok alapján a lehető legoptimálisabban lehet majd irányítani, és ez végül óriási gazdasági haszon formájában realizálódik. S mi ennek az ára – mert mindennek ára van(!) – s hogyan kerül ide a JőIsten? Ehhez szeretnék néhány gondolatot hozzáfűzni.

„És fogta az ÚRisten az embert, elhelyezte az Éden kertjében, hogy azt művelje és őrizzé.” 1 Móz 2,15

Tényként kezelhetjük, hogy a nyugati civilizációban a vallás – leszámítva az ultra-orthodoxokat és extrém-pietistákat – a napi élet egyik mellékterületévé vált. A vallás valami különálló dolog lett, ugyanúgy, mint a sport vagy a művészetek. Korábban a vallás élet-(halál)kérdés is volt egyben: meglesz-e holnap is a mindennapi és egészségesek maradunk-e?

Ha a vallás csak az, ami visszatart a rossztól és arra készíti a hívőt, hogy jót tegyen, akkor nem sok köze van az Élet Istenéhez. „Ha a vallás csupán csak fék a rossz ellen és az erkölcsös szerepét játssza, akkor ez szomorú felismerést jelent, mert így a vallás megfeneklett és eltévesztette célját.” (Boulađ) Szintén ő írja: „Az erkölcsstan nem azonos a vallással; a vallás

egészen más.” Vallásos térről ír, Isten „életteréről”, amely valamennyi léterület végső és legmélyebb dimenziója, illetve ezek középpontja, centruma... A vallásnak nincs valami saját területe, amelybe tartozik, hanem az élet valamennyi területének végső dimenziója!” Azaz:

Isten a munkában – ahogyan Luther Katinka udvarseprését magyarázza

Luther szerint, ha a szolgálóleány Katinka példásan felsepri az udvart – az imádság! A protestáns gondolkodás alap-tétele, hogy ha Isten mindenkit egyformán szeret, akkor mindenkinek nemcsak talentumokat, de munkát is adott! Tehát: ami hasznos, az Istennek tetsző, s majd ezt továbbgondolva (pl. Kálvin!) fejlődik ki az ún. protestáns munkaetika.

A munka valóban vallásos tevékenység, hiszen benne van az alkotás, tükröződik benne az isteni teremtés, de „akinek a munka az istene” – az bálványimádó. Magyarul nem lehet a munka a legfőbb cél, nem szabad mindent a munkának alárendelni, mert a hasznosság szilárd talajáról könnyen a „mindenáron haszon!” ingoványos területére léphetünk.

Az ember számára az Isten-adta munka – hiszen az Édenkert művelése, az is munka(!) – az élet után a legnagyobb ajándék az Istennek. A munka (az alkotás, képességeink etikus alkalmazása) maga az evangélium. Önmagában (munka nélkül!) egy ideológia nem boldogít, sőt romlásba visz.

Eltűnő szakmák – a “megváltó” 5G és a gépek “okossága”

Nagy hatása lesz a munkaerőpiacra a negyedik ipari forradalomnak – miként az előző háromnak is. Persze új munkahelyek jönnek létre a számítástechnikában, a mérnöki, informatikai, infokommunikációs területeken és az ún. üzleti szolgáltatások szegmensben. A robotizáció pozitív oldala, hogy a munkaerőhiány nem lesz a fejlődés gátja az ezzel küszködő országokban. A nagy kérdés: mi lesz mindeközben az emberrel, aki nem gép, hiszen lelke is van?

Az 5G (nagyon gyors internet) kiváló táptalaj lesz az *Internet of Things* nevű tech-oligarchák uralta “szép-új-világhoz” is, ahol az embernek nemhogy privát szférája nem lesz, de nagyjából az életvitelével kapcsolatos dolgok feletti döntési szabadságát is elveszíti, hiszen úgy fognak élni, ahogy az okos eszközök ezt előírják, mindezt nyilvánvalóan öncélú üzleti érdekek mentén – ahogy ezt már eddig is megszokhattuk. A végtelenségig lehetne sorolni a határtalan üzleti arrogancia reklámba-csomagolt társadalomellenes és ökoszisztémát terhelő/pusztító gyakorlatait – természetesen a modernség és a kényelem illúziójával fűszerezve.

Az így eltompított tömeg éllovasai (értsd: lelkes korai “felhasználók”) és a úttörő vélemény-vezérek (influencer-ek) majd készséggel útbaigazítanak, hogy mi a szép, a jó, a trendi... Ők azok, akik megmondják – ki ha én nem stílusban – hogy nekünk igenis szükségünk van ezekre a vívmányokra; úgymint okoshűtőre, hiszen minék is vacakolnánk a bevásárlólisztával? Ők barlanglakónak fogják azokat nézni, akik képesek memorizálni a hűtőjük tartalmát és beérik egy kellemes telefonbeszélgetéssel a barátaikkal, 0-24 a messengeren való csüngés helyett.

Lelkesedés a lelketlen dolgokért

Válaszért kiált a kérdés: Miért is akarunk egy életképtelen társadalmat felnevelni, akikkel elhittetjük, hogy úgy lesznek a leghatékonyabbak, a legsikeresebbek, ha már azt sem képesek megjegyezni, mi van a hűtőben és mit kell otthonra vásárolni? Az én szimbolikámban az 5G sokkal inkább a tech-oligarchák uralta digitális analfabéták robotizált utópia-társadalmához vezető utat jelenti, mintsem bármiféle valódi fejlődést. A fejlődés mikéntje a fejben dől el, s ott hozzuk meg a döntést is, hogy mi legyen a szívünkben! Ezért a Lélek ünnepén érdemes feltenni magunknak a kérdést: *Tényleg csak a lelketlen dolgokért való lelkesedés az egyetlen, ami megelégti a lelkünket?* fm

Kedves Testvéreim!

Keresztelőkben gazdag – Istennek legyen hála(!) – május után most júniusba “átcúsózt” pünkösdi számmal jelentkezem. Ez egyben a nyáreleji szám is, legközelebbi lapzárta jelen helyzetem alapján augusztusban esedékes.

Bár szerettem volna ezt a számot “kövérebbre” szerkeszteni, de egy hosszú-hosszú évek óta húzódó és lelketem igen terhelő “projekt” megvalósulására, befejezésére tettem, tehettem májusban pontot, jelesül: sikerült összeszerkeszteni, digitalizálni az eddig megjelent *Lutherrózsák* majdnem minden számát... (Ezek bekerültek, ill. bekerülnek a *Magyar Evangélikus Digitális Tár-ba /MEDiT/* is, s az anyag feldolgozásra már korábban ígértet tettem.)

Ez az időfálgó munka nem teljesezett volna be, ha *Tanczerné Jakus Emőke* presbiter-testvérünk szorgalmas gyűjtőmunkájával és biztatásával nem támogat, amit ezúton is köszönök neki! Az eredmény itt: https://tata.lutheran.hu/ujsag_hirlevelek.htm böngészhető, s kérem, ha valaki valamilyen hibát talál/észlel, esetleg olyan szám van a birtokában, ami nekem az elmúlt 27 év egy-két jelentős számítógépes rendszerösszeomlása következtében elveszett, akkor kérem ezt jelezze felém!

Egy meglehetősen esős május után remélem napsütésben gazdag, tartalmas Nyár köszönt majd ránk. Mindeközben ne felejtjük el egymást, s teremtsünk alkalmakat el-elgondolkodásra, beszélgetésre – nemcsak egymással, de lélekben a JólIstennel is találkozással, egy-egy istentisztelet keretében is.

*Erős vár a mi
Istenünk!*

Farkas Csaba

Rövid-hírek

Május 5-iki istentiszteletünkön Décsi Angelika Ibolya – Décsi Gáspár (r.kat.) és Décsiné dr. Gombos Erzsébet (ev.) második gyermeke, dr. Gombos László (ev.) és Szóby Réka Katalin (r.kat.) keresztgyermeke – a keresztség szentségében részesült. Isten áldja gazdagodjon Angelika Ibolya életútját, tartsa meg kegyelmében Őt, s egész Családját!

Május 12-én kettős keresztelő volt Istentiszteletünkön. Először Lusztig Anna kistestvérünket – Lusztig Péter (ev.) és Balogh Ildikó (r.kat.) – gyermekét kereszteltük meg. Ezután Farkas Korinna Bernadett – Farkas Csaba (r.kat.) és Kovács Bernadett (ev.) gyermeke, Balogh László (ref.) és Balogh Lászlóné (r.kat.) keresztgyermeke – részesült a szent keresztségben. Isten gondviselő Jósága kísérfje Őket!

Május 16-án Bokodon szokásos LMK-ülésem vettem részt. A munkamegbeszélést úrvacsorás istentisztelettel kezdtük.

*Ribárszki Ákos
Pusztavám-Mór-i és
Juhász Dénes bokodi
szolgálattevő lelkészek.*

Május 18-án istentiszteletünk keretében Farkas Cecília a keresztség szentségének kiszolgáltatását kérte.

Egyházunk törvényei alapján megkereszteli és felveszi közösségébe azokat a felnőtteket, akik önként, a Szentlélek indítására kérik ezt. A keresztség és felvétel előtt a lelkész megismerteti a jelentkezőt az egyház tanítását, hogy tudatos hittel és őszinte meggyőződéssel egyházunk hitéletében ezután részt vehessen. A megkeresztelt felnőtt a felvétellel együtt teljes jogú egyháztaggá válik – választhat ill. egyházszerkezeti tisztségekre választható.

Május 25-én délelőtt egyházközségünkben Hornyák Szonja kistestvérünk – Hornyák Zsolt Antal (r.kat.) és Kovács Judit (ev.) gyermeke, Hornyák Tamás (r.kat.) és Nagy Andrea (r.kat.) keresztgyermeke – a keresztség szentségében részesült. A szolgálatot Vancsai József lelkésztestvérem Győr-Nádorváros-i lelkész végezte.

Nyári tábor

2019. július 8-10.

Kistemplomunkban
Bátorság és botorság

1. nap
Bátrak és okosak a Bibliában.

2. nap
Balgák a Bibliában.

3. nap
Bölcsek a Bibliában és az Egyházban.

Tudnivalók:

Szokásos háromnapos hittanbörörünk foglalkozásai 9-16 óra között zajlanak. Érkezés: 8-9 óra között, utána játékos foglalkozások és tanulás – külön a kicsiknek és a nagyobbaknak. Délben étkezés (helyben) – ahogyan korábban is, az ételt rendeljük/hozatjuk.

A tábor költségeinek fedezésére adományokat elfogadunk.

Részvételi díj: családonként napi 1000 Ft.

Jelentkezés: Széles Anikónál

Június 1-én – immáron 17. alkalommal(!) – de. 10 órai kezdettel megálltunk Isten ígéje mellett, hogy a magunk szerény módján (körmenet nélkül!) folytassuk az egykori néphagyományt, miszerint a szőlőművesek *Szent Orbán* napján körmenettel és szobrának borral locsolásával hálálták meg a kegyes időjárást... Az ünnepség a szokásos formában zajlott. A nyugdíjas dalkör tagjai *Kun Imre* vezetésével a „*Boldogasszony Anyánk*” himnusszal vezették fel a megemlékezést, s nemzeti imádságunk elénkelése után jómagam a gondviselés titkáról (Mt 10,26-31) tartottam áhitatot. Ezután dr. Varga András önkormányzati képviselő úr – aki egyben a családi megemlékezés moderátora is volt – beszélt *Szent Orbán* erényeiről. S mielőtt a gazdák *Kujbus Ferenc* szervezővel együtt a régi népi játék kései folytatásaként borral meglocsolták volna *Szent Orbán* szobrát, *Michl József* polgármester úr köszöntő beszédét hallgathatta meg az egybegyűlt valóban ökumenikus gyülekezet.

Jelentem hogy *Nagy István* testvérünk – néhány lelkes diákjával – megtisztította templomkertünk régóta rendbehozásra váró sarkát. Neki és segítőinek – *Elek Benedek*, *Fridrick Péter*, *Tatai Bálint*, *Seres Zoltán* – egyházközségünk nevében is nagy-nagy köszönet érte! Templomkertünk hátsó részének rendezését valamint tetőtér-kialakítási munkálatainkat folytatjuk, hogy finn testvéreink szeptemberi megérkezéséig mindennel "rendben" lehessünk.

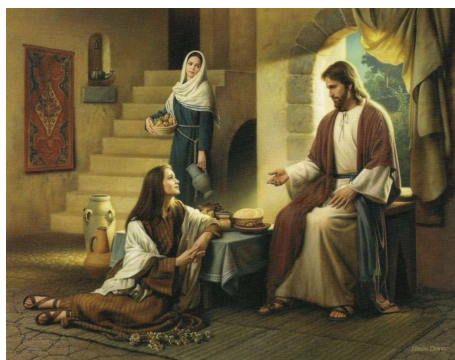

Június 1-én délután 5 órai kezdettel – egyéves heti rendszerességgel felkészítő után – *Flórián Dávid* és *Óvári Eszter* testvéreink gyülekezetünk előtt – a már hagyományosnak mondható vetített képek (mintegy 100 dia alapján) jó háromnegyedórás tájékoztató számunkérkezésben – *példás felkészültségükről* adtak számot, s ezzel *sikeres konfirmáció* vizsgát tettek. Így másnapi ünnepi istentiszteletünkön egyházunk törvényei szerint konfirmációi fogadalmat tehettek, konfirmációi áldásban részesültek, ezzel pedig – az ősi szokásnak megfelelően – a gyülekezet felnőtt tagjainak sorába léptek, s először járulhattak úrvacsorához. Isten áldja őket életútjukon, mi pedig hordozzuk Őket imádságban! *fm*

Utolsó hittanóránk egyikét a *Tatai Református Gimnázium*ban berendezett "*Kálmán Attila Emlékszobában*" tartottuk meg. Ez egyben jó alkalmat adott arra is, hogy megemlékezzünk a 2015-ben elhunyt gimnázium-igazgatónkról, Tata országgyűlési képviselőjéről, egykori államtitkárról. *Dr. Kálmán Attila* (matematika-ábrázoló geometria szakos középiskolai tanári képesítését az ELTE-n, doktori fokozatát is ugyanott védte meg 1968-ban) a rendszerváltás előtt kezdte meg politikai tevékenységét. Az MDF (Magyar Demokrata Fórum) alapító tagja, 1988–1990-ben a tatai szervezet ügyvivője volt. Az *Antall*-kormány idején Tata országgyűlési képviselőjeként tevékenykedett, először az *Emberi Jogi Kisebbségi és Vallásügyi Bizottságban*, majd 1991 és 1994 között *művelődési és közoktatási államtitkár* volt. Utóbbi minőségében szerepet vállalt az 1950-es években államosított egyházi iskolák visszaszolgáltatásában és a nemzeti alaptanterv előkészítésében. (1994-ben kilépett az MDF-ből.) 1994-ben a *Pápai Református Gimnázium* igazgatója lett. 2005-ben visszatért Tatára, ahol a pápai iskola kihelyezett, később önállósult intézményét (Tatai Református Gimnázium) alapította meg, és vezette is 2010-ig. Emléktárgyai felidéztek számunkra pedagógiai munkásságát, egyházszeretetét, s matematikusi feljethetetlen humorát is... *fm*

Ezért előállt Márta, és így szólt: „Uram, nem törődsz azzal, hogy a testvérem magamra hagyott a szolgálatban? Mondd hát neki, hogy segítsen!” Az Úr azonban így felelt neki: „Márta, Márta, sok mindenért aggodsz és nyugtalanokodsz, pedig kevésre van szükség, valójában csak egyre. Mária a jó részt választotta, amelyet nem vehetnek el tőle.” Lk 10,38-42

A történetben egy családi szituációt látunk, amely viszonylag ismert, sokszor elég egyszerűen magyarázott, egyszerűen megérthető kép: nyugalom, béke, egy kis konfliktus, aztán Jézus helyrerakja a dolgokat és kész. Van benne egy jó lány és egy rossz, aki túlreagálja a helyzetet – azért ennél többről van itt szó...

Mária és Márta történetében csak egy pillanatképet kapunk egy család történetéből, de felsejelenek előttünk a családi dinamikák. Két különböző habitusú testvér, két lány, akik között biztosan voltak ellentétek és természetesen rivalizálás is. Feltűnő, hogy nem látjuk Lázárt, a férfit a családban. Érdekes, hogy hol vannak a házastársak, miért nincs még férjnél Mária és Márta, miért nem nősült meg még Lázár? Ebben a korban, mikor nagyon fiatalon házasodtak, ez különösen érdekes kérdés – lenne. Ha képzeletben veszünk egy mély levegőt ennek az otthonnak, ennek a családnak a levegőjéből, érezhetjük értelem és érzelmek feszültségét, a különböző szeretetnyelvet beszélő emberek jelenlétét. Érezhetjük az asszonyok helyzetét is, amely Jézus korában körülbelül e körül forgott: háztartás, sütés-főzés, gondoskodás mindenkiről. Egy pillanatra felvilan a történetben még a manipuláció is (Márta Jézusnak mondja, hogy mondjon meg valamit a testvérenek...).

Márta tudja, hogy örömet szerez Jézusnak, mert szolgálja őt, de ugyanakkor előjönnek az aggodalmai is és nyugtalanodik. Olykor megtapasztaljuk mi is, hogy önmagunk, az „akárom-tetteink”, az elvárásoknak megfelelés miatt nem jutunk a Mester közelébe, s ilyenkor egyedül érezzük magunkat. Aki magányos, azt olykor súlyos kérdések ostromolják: *Szerethető vagyok-e egyáltalán? Mit kell még tennem, hogy elfogadjanak igazán?* Ha sokszor ide térünk vissza, akkor még mindig nem értettük meg – vagy nem fogadtuk el igazán a kegyelmet, még nem formálódott át a gondolkodásunk. Mártát teljesen lefoglalta a szolgálat, amit ő ad. Ő került a középpontba és ezzel megbillent az „Isten/ember-arány”, ezért másként telik az idő.

Az alkalom, a minősített idő, görögül a *kairosz*. (Két időfogalom van a görögben: a *chronosz* a mérhető idő, a percek, az órák, a napok; és a *kairosz*, az alkalom, az alkalmas idő, ami meg-

talál, megnyílik) Az alkalom, a pillanat, ami egész életünkre hatással van, ami döntésre sarkall, megváltoztatja életünk irányát, új utakat nyit meg.

A történetnek nyilvánvaló tanítása van a számunkra. *Az élet a legjobb esetben is rövid*. Nem tehetünk meg mindent, nincs hozzá elég időnk. Máriahoz hasonlóan tehát választanunk kell, mégpedig megfontoltan. Jó lenne, de az élet eseményei nem fognak automatikusan elrendeződni az elsődleges-ség sorrendje szerint. Ha nem ragaszkodunk tudatosan ahhoz, hogy, *„leüljünk az Úr lábához és hallgassuk beszédét”* ezer és egyéb dolog és kötelezettség, amely mind elsődleges fontosságot követel magának, el fogja rabolni időnket és energiánkat, és megfoszt bennünket a *„jó résztől”* az életben.

Égető kérdés tehát mindannyiunk számára, hogy az a *„kevés”* elégnek bizonyul-e? Mert ha elég, akkor miért történik magunkat a többre? Mária a jó részt választotta, amit nem vehetnek el tőle, mert felismerte a kairoszt, ami nem megismételhető, mert Isten történik benne, s ezért minőségi idővé válik. Nagyon mi tanítás ez: a Jézussal való személyes kapcsolat, a vele való közösség, a vele való elkötelezettség az, amit nem vehetnek el az embertől! Jézus természetesen nem a lustaságot jutalmazza és erősíti, hanem a helyes értékrendet, a helyes hangsúlyokat az életben! A *feladat-orientált* helyett *kapcsolat-orientált*nak kell(ene) lennünk...

Ha az életünkre, a gyülekezeti szolgálatainkra, közösségünkre tekintünk, nagyon hálásak lehetünk egyrészt Istennek az áldásokért, de sok szükségletet is láthatunk! Fizikai szükségletek, lelki szükségletek... Valószínűleg bennünk van Mária és Márta hozzáállása is. Ha már tapasztaltuk valaha az életben, akkor tudjuk, mit jelent az *„Úrra figyelni”*, a jelenlétében lenni, figyelni és befogadni a szavát. Aki ezt megtapasztalta egyszer, az újra vágyik erre. Ugyanakkor látjuk a szükségleteket és meg akarjuk oldani, amit lehet.

Aggódunk, hogy jól csináljuk-e, nyugtalanokodunk, vajon mit gondolnak a szolgálatainkról az az emberek? Vegyük észre, hogy az élet, a gyülekezeti élet sok szükséges tennivalója között *balgaság elmenni a lényeg mellett!* Az életünk túl rövid ahhoz, hogy mindent megtegyünk, amit szeretnénk, akár a magánéletünkben, akár a gyülekezetben. Minden álmunkat megvalósítani nem tudjuk és nem is tudunk mindenkinek megfelelni, mert *nem jut idő* mindenre.

Vigyázzunk, mert ha nem ragaszkodunk tudatosan a Szentlélek ÚR Istennel töltött minőségi időhöz – nem keressük lelkünkben tudatosan Őt, és nem tartjuk mindennél drágábbnak és értékesebbnek az *„Úrral töltött időt”*, ha elszalajtjuk a lehetőséget, hogy ne csak halljuk, de meg is értsük tanítását, akkor ezer dolog fog beáramlani az életünkbe és az fogja megtölteni a lelkünket! Időt kell adnunk Istennek... időt kell adnunk önmagunknak! Engednünk kell, hogy egyszerűen csak vele legyünk csendességben, nyugalomban. Keresnünk kell a lehetőséget a személyes elcsendesedésre...

Ehhez ajándékba kapjuk a *gyülekezeti alkalmakat* is, amikor megszólal az Ige nekünk, hozzánk... Figyeljünk(!) hát az Igére, mert az idők gonoszak, elmúlhatnak úgy, hogy közben nem telnek... azaz nem visznek közelebb a isteni Teljesség felé.

Klincs a Mennyben

Egy új, batyus jövevényt fogad Szent Péter a Menny kapujában.

– *Mi az a batyu a hátadon? Ide nem hozhatsz be semmit!*

– *De egész életemben ezért dolgoztam.*

– *Akkor sem hozhatod be!*

– *De ez 70 évi munkám!*

– *Na, mi az? Mutasd!*

A jövevény féltve kibontja a batyuját, és egy nagy arany-tömböt vesz elő.

– *Miüüü? Útburkolat???*

Találós kérdés

– Mitől lesz egy mosópor intelligensebb, mint te?

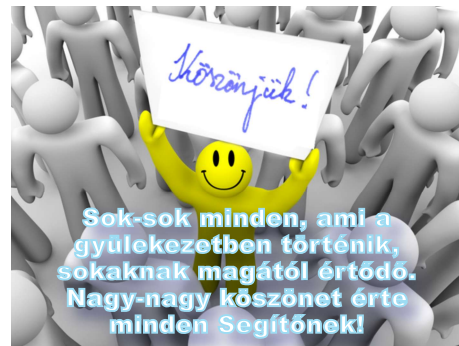
– Attól, hogy megveszed a reklám miatt.

Téves hívás

A skótnál csöng a telefon:

– *Halló, itt a telefonközpont* – mondja egy hang a vonal túloldalán –, *ön kéthavi telefondíjjal tartozik nekünk!*

– *Ez kérem tévedés lesz* – mondja a skót –, *nekem nincs is telefonom!*

Református Istentisztelet Kistemplomunkban!

A Tóvárosi Református Imaház átépítése miatt a Tóvárosi Református Gyülekezet istentiszteleteit **május 5-től** (előreláthatólag) **szeptember 15-ig 9:00 – 9:45 között** kistemplomunkban tartják. *Kérjük ezt az érkezésnél figyelembe venni!*

Testvérek megértését előre is köszönjük!

Olvasd, linkeld!

Vidd el az otthonmaradtaknak! Itt olvashatóak a korábbiak:

http://tata.lutheran.hu/ujsag_hirlevelek.htm